

eenstemming tusschen Londen, Parijs en Moskou tot stand was gekomen". Een week later schreef dezelfde ingewijde:

"In Moskou wenscht men niet minder dringend dan in Londen en Parijs, dat bij de dictatoren in Berlijn-Berchtesgaden en Rome elke twijfel over den afloop der Engelsch-Fransch-Russische onderhandelingen zal verdwijnen."

Op 22 Juli gaf „Diplomaticus" hoog op van den „grooten ernst, waarmee de Sowjet-regering, Stalin voorop, de onderhandelingen met Engeland en Frankrijk voort", terwijl hij op 5 Augustus, drie weken voor de ondertekening van de Duitsch-Russische overeenkomst, wist mede te deelen, „dat men op het ogenblik zoowel in Moskou als in Parijs en Londen het sluiten van het Fransch-Engelsch-Russisch verdrag als zeker beschouwt".

En toen ging Von Ribbentrop naar Moskou...

Communisten en Nazi's wisten met hun figuur geen raad. Mussert meende het zijne te redden door te constateeren, dat de Sowjet-Unie zich in nationale richting had ontwikkeld. Bewijs: het wegzenden van den „Jood Litwinof". Helaas had „Volk en Vaderland" drie nummers te voren geconstateerd, dat Molotov, Litwinof's opvolger, uitsluitend afging op het advies van Lozowsky, alias „Salomon Abramowitz Dridzo", „een Jood" — gelijk daaraan wellicht letwat overbodig was toegevoegd.

De spanning ging stijgen. Hitler meende te kunnen doorzetten. Het is mogelijk, dat hij toch nog geloofd heeft, dat Engeland en Frankrijk op het beslissende moment Polen in den steek zouden laten. Mussolini's vredesoffensief had de bedoeling te leiden tot het „tweede München", dat, zoals „De Groene" herhaaldelijk schreef, in de lucht hing.

„De Groene" was van meening, dat Polen in elk geval, oorlog of geen oorlog, kind van de rekening zou worden. „De Groene" verwachtte echter stellig, dat er geen oorlog zou uitbreken. Aldus ook „De Telegraaf". Dit blad schreef op 26 Augustus:

„Nu in de geheele wereld de zenuwen van staatslieden en publiek tot het uiterste zijn gespannen, meenen wij er goed aan te doen, er op te wijzen, dat alle argumenten, die aan de menselijke logica zijn ontleend, pleiten voor het behoud van den vrede. De geheele situatie biedt alle elementen voor een compromis."

Helaas — de historie stoorde zich niet aan de logica. Zelfs niet aan de logica van „De Groene". Op 2 September concludeerde dit blad:

„Den toestand als geheel nogmaals overziende, is er voor het eerst na zeer langen tijd eenige reden tot gematigd optimisme. Optimisme in de eerste plaats wat het probleem oorlog-of-vrede betreft. Geen der mogendheden wenscht den algemeenen oorlog. De internationale ontspanning, die in de lucht hangt, kan de basis worden voor een economische opleving, sterker dan de wereld wellicht ooit heeft gekend."

De lezer van dat blad, die op Zondagmorgen deze woorden tot zich door liet dringen, kon tegelijk vermenen, dat Chamberlain Duitschland den oorlog verklaarde...

Gezien dit overzicht is het stellig dienstig, zich van voorspellingen betreffende het jaar 1940 te onthouden.

Een model van eerlijkheid ook ten aanzien van het eigen blad. Overigens niet daarom, doch vanwege de „toepassing" hier overgenomen.

Nederlandsche felicitaties voor Stalin.

Naast Hitler e.s. hebben ook enkele nederlandsche communisten Stalin gefeliciteerd met zijn verjaardag, via het communistische „Volksdagblad". „De Groene" las enkele der onthoefeningen:

Een andere advertentie luidde: „Het kapitalisme speelt op zijn laatste snaren. Daarom wens ik U een leeftijd van 100 jaren". „Kameraad Stalin", heette het uit Oudkarspel, „dat je nog vele jaren de kapitalistische varkens uit de Sowjet-moestulnen moogt houden". („Kool" groeit in die tuinen althans in overvloed). J. M. te Groningen zond in: „Het zijn niet de slechte leiders waaraan de kapitalistische wormen knagen". Naast dit lugubere vonden wij ook poëzie. „Pachter Lamberts bij Meppel schreef: „Lieve Stalin, weest gegroet, Gij zonlicht voor de goeden, en nachtmerrrie voor de kwaden". J. B. te Uithuizermeeden noemde hem „de geliefde mens van de wereld".

De pagina's met deze advertenties zullen naar Moskou gezonden worden. Wat jammer, dat Stalin geen Nederlandsch kan lezen! Hij heeft misschien wel behoefte aan een opvrolijkend.

Wanneer komt Mussert? Voor Hitler hield Stalin op „nachtmerrrie" te zijn.

K. S.

GEREFORMEERDE KERKEN.

Aangenomen naar:

Thesinge (Gron.): Cand. J. P. Prins, hulppred. te Dedemsvaart, die bedankte voor Maartensdijk (U.). Venlo: Cand. H. R. de Jong, hulppred. te Leeuwarden.

Benoemd tot Hulpprediker te:

Drachten: Cand. D. Kuiper Jr. te Bloemendaal.

Afscheid van:

Rotterdam-Katendrecht: Ds A. J. T. Pierson. Tekst: Ef. 3: 18, 19a.

Generale Kas Zending Geref. Kerken.

Met ingang van 1 Januari is door Deputaten van de Generale Synode der Geref. Kerken voor de Zending onder heidenden en Mohammedanen benoemd tot eerste quaestor van de Generale Kas der Zending, Dr Th. Ruys Jr. te Lisse. Voor deze kas is een eigen postrekening geopend onder no. 370600. Alle

gelden, voor de Generale Kas bestemd, make men dus voortaan over door storting of overschrijving op genoemde postrekening, ten name van den „Quaestor van de Generale kas van de Zending der Gereformeerde Kerken" te Lisse.

Eenzijdigheid?

Mogen wij de aandacht van ons Nederlandsche volk, en niet in het minst van het Christelijk deel van dat volk, eens vragen voor een zeer belangrijke zaak?

We behoeven niet veel woorden te gebruiken om te wijzen op het feit, dat ons volk ten opzichte van onze militaire landverdedigers wel in de weer is.

Nieuwsblad en radio, kerk en staat en maatschappij, alles is druk bezig om het militair weerbare deel van ons volk geestelijk en ongeestelijk te verzorgen. Het is O. en O. wat de klok geslagen heeft en slaat en de volgende minuut weer zal slaan. Dat is boven allen lof verheven, en zeer juist gezien. Dit betreft, zoals gezegd, het militair weerbare deel der bevolking.

Hoe staat het echter met onze ter-see-vorende weerbare bevolking?

Wij bedoelen onze koopvaardij- en kustvaartmensen.

Heeft men daar ook oog voor?

Tot onze spijt hebben we er niet veel van kunnen merken. Men schrijft in de couranten over onze dappere zeelui, die naar de „bollenvelden" varen. Dat is een goede grap!!

Maar temidden van die „bollenvelden" klinken de noodkreten van stervende zeevarenden. Ondanks die kreten en ondanks die „bollenvelden" besluit zeevarend Nederland: „Nederland blijft varen".

Wat is het antwoord van de kerk op dit alles?

De „Van Ewijk" wordt door een mijn vernield. 's Maandags daarna spreken wij verschillende varensmenschen, die in verschillende kerken het woord Gods hoorden bedienen. En elk van hen zegt: Begrijpt u nu, hoe het mogelijk is, dat een dominee op den preekstoel bidden kan, zonder aan de slachtoffers van de „Van Ewijk" te denken? Ja, zonder zelfs voor de zeevarenden in het algemeen te bidden?

De „Simon Bolivar" vergaat. Dezelfde klacht.

De „Slidrecht" is getorpedeerd. Dezelfde klacht.

De „Safe" en „Tegri" blijven weg. Dezelfde klacht.

De „Spaardam" en „Tjanloen" blijven weg. Dezelfde klacht.

Schepen varen uit. Schepen blijven weg. Dominees preeken, in de kerk en voor de radio en onze zeevarenden vormen, als steeds, het meest-vergeten-deel.

Men wil de lijn der vaderen doortrekken.

Dat men dan het formuiergebed der Vaderen leere bidden, die een open oog hadden voor hen „die uitgereisd waren in zorgelijke wegen".

Vanwaar die eenzijdigheid?

Voor onze militair-weerbare bevolking 130 veldpredikers, van allerlei kleur en tint; voor onze tienduizenden zeevarenden slechts hier en daar een gebed.

Voor de gemobiliseerden tienduizenden guldens; O. en O. enz.; voor onze zeevarenden zelfs niet het allernoodzakelijkste, d.i. de geestelijke verzorging.

Zou men zeggen: de militairen zijn de opgeroepen door 's regering en daarom deelen ze in verzorging en gunst, (dan) daarop ons rustig antwoord: meer dan drie eeuwen lang roept de zaak der Nederlanden Neerland's zonen op ter zeevaart.

Staan onze militairen aan de grenzen, gehoor gevende aan den oproep der regering tot 's lands behoudenis, onze zeevarenden staan op de voorposten des gevaars en deelen alle gevaren alleen voor 's lands belang en tot behoudenis des volks.

Nederland zonder leger is verloren.

Nederland zonder koopvaardijvloot sterft den hongerdood.

O, Nederland, „let op Uw saek!"

De deputaten voor de handelsmarine van de Generale Synode der Geref. Kerken:

Ds J. VERSTEEGT.

Ds J. KREMER, p.mr. p.rek. no. 203461.

Dr P. PRINS.

K. SALOMONS.

G. DE VRIES.

CHRISTELIJKE GEREFORMEERDE KERK.

Bedankt voor:

Barendrecht: E. du Marchie van Voorthuysen te Urk.

's-Gravenhage-Oost: D. Biesma te Drogham (Fr.).

's-Gravenhage-West: N. de Jong te Werkendam.

GEREFORMEERDE GEMEENTEN.

Beroepen te:

Genemuiden: M. Hofman te Moerkapelle.

Yerseke: A. van Stuyvenberg te Benthuisen.

NEDERLANDSCHE HERVORMDE KERK.

Beroepen te:

Aalsum: Cand. G. van Leeuwen, hulppred. te Velsen.

Gouda: J. de Lange te Wilsum.

Emmerichseindenvan (voor de Evangelisatie): Cand. J. Z.

van den Berg, hulppred. te Haren (Gr.).

Heino: H. M. J. van Duijne te Vrouwenpolder-Gapinge.

Zwolle (vac. A. H. Scholte): L. R. v. d. Broek te Enschede.

Aangenomen naar:

Bergen op Zoom: H. F. C. de Boer te Marssum.

Nieuw-Helvoet (toez.): L. A. F. Reddingius te Zierikzee.

Tull en 't Waal: Cand. J. Ph. van der Ros te Gorinchem.

Warder (N.-H.): Cand. J. van Rossum te Gouda.

Bedankt voor:

Herkingen: H. S. J. Kalf te Renswoude.

Nieuwveen en voor Vledder: Cand. J. van Rossum te Gouda.

Otterlo: D. J. van de Graaf te Schoonhoven.

Afscheid van:

's-Gravenhage: S. van Dorp.

Leersum: H. A. Jellena. Tekst: 1 Petr. 1: 24 en 25.

Melissant: H. K. van Wingerden. Tekst: Psalms 125: 1 en 2.

Overleden:

L. Aalders te 's-Gravenhage, emer.-pred. van Etten, 61 jaar.

VAN FUNDAMENTEEL BETEKENIS

noemt „De School met den Bijbel" het boek van den heer A. JANSE:

OM „DE LEVENDE ZIEL".

Het blad schrijft:

„Als we er uit leeren, hoe weinig we weten, komen we in de geesteshouding, die vruchtbare studie mogelijk maakt. Meer waarde heeft het, als men door deze studie tot een dieper inzicht in de Schrift mag komen. Daar we van dit resultaat door de feiten overtuigd zijn, begroeten we een studie als deze met meer dan gewone ingenomenheid....."

In sterken band. Prijs f 2,— (ingen. f 1.50). Verkrijgbaar bij den boekhandel of te bestellen op postrekening nr 36000 van

OOSTERBAAN & LE COINTRE N.V. - GOES

ZOEKERS NAAR WIJSHEID

DOOR S. VISSER

270 blz., ingen. f 2.75

UIT HET VOORBERICHT:.....

Bij de bespreking van de problemen, die in den loop der historie zijn opgekomen, is aan het grote conflict tussen geloven en weten, tussen het Christelijk en het Humanistisch denken, veel aandacht geschonken.

Onderwijzers, die bij hun historische en pedagogische studie er behoefte aan gevoelen den samenhang der ideeën te doorzien, jeugdleiders en belangstellende leden van allerlei organisaties, die den oorsprong van politieke en morele stromingen doorgronden willen, hebben behoefte aan enige wijsgerige scholing.

Voor die allen zijn eenvoudig en duidelijkheid de eerste eisen, die aan filosofische voorlichting gesteld moeten worden, eisen, waarmee 't streven naar volledigheid niet zou overeenstemmen.

De ernstige poging om aan die eisen te voldoen, is naar we hopen een voldoende reden tot het uitgeven van dit boekje naast reeds bestaande inleidingen tot en overzichten van de filosofie, welke meer vooruitgaande studie veronderstellen. Vaktermen worden dan ook zo weinig mogelijk gebruikt en, indien ze onvermijdelijk zijn, verklaard.

Uitgave Oosterbaan & Le Cointre N.V. - Goes

Giro 36000.

Ook bij den Boekhandel.

HEBT U HET

„RAPPORT" onderwijsvernieuwing van het Chr. Onderwijs reeds besteld? Doe het dan nu, het is van zeer actueel belang voor ieder die direct of indirect met ons onderwijs te maken heeft.

Lees nog eens de bespreking van dit rapport in „De Reformatie" van de vorige week! Daarin wordt gezegd:

„Het boek moet door alle scholen aangeschaft worden en geen onderwijzer mag het ongelezen laten....."

En het „Alg. Weekbl. voor Christendom en Cultuur" oordeelde:

„...Het Rapport zij met nadruk ter bestudeering en — ter toepassing aanbevolen."

Prijs f 1.—.

Verkrijgbaar bij den boekhandel en bij de Uitgevers

Oosterbaan & Le Cointre N.V. - Goes

VAN SOUVEREINE LIEFDE

door Ds E. TH. VAN DEN BORN

Een bundel van dertig Schriftverdenkingen van exogetischen aard. Gedachten als flonkerende diamanten worden hier gegeven over verscheidene Schriftgedeelten uit het Oude- en Nieuwe Testament.

Het werk is uitgegeven in een fijn artistieke band van blank marocco met cellophaan omslag. Een juweeltje onder de uitgaven!

Prijs f 1.40.

Verkrijgbaar bij den boekhandel of rechtstreeks te bestellen op postrekening nr 36000 van de Uitgevers:

OOSTERBAAN & LE COINTRE N.V. - GOES